

УДК 378.006.4

ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗВО ЗА ВИМОГАМИ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ ДСТУ ISO 31010:2013

А.П. Волівач

Київський національний університет технологій та дизайну

Г.І. Хімичева, доктор технічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: ЗВО, навчальний процес, ризики, ідентифікація, класифікація.

На сьогодні, ключовим елементом освітньої діяльності ЗВО є навчальний процес, який перебуває під постійним впливом ризиків та потребує проведення їх ідентифікації для подальшого оцінювання. Процедура ідентифікації ризиків полягає у визначенні ймовірних подій, що несуть негативний вплив. Серед ефективних механізмів управління ризиками будь-якого процесу, зокрема і навчального, є застосування міжнародного стандарту ДСТУ ISO 31010:2013 «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику» [1]. Згідно з даним стандартом однією з початкових процедур аналізу й загального оцінювання ризиків є їх ідентифікація. Дана процедура є першим етапом для оцінювання ризиків. Вона базується на вивченні, усвідомленні й систематичному виявленні причин і джерел виникнення можливих загроз та факторів (чинників), щодо їх негативного впливу на досліджуваний об'єкт (у нашому випадку – навчальний процес).

У результаті проведених досліджень доведено, що процедура ідентифікації ризиків навчального процесу ЗВО передбачає проведення ряду заходів спрямованих на виявлення факторів, що обумовлюють ризики та їх подальшу класифікацію.

Згідно з вимогами стандарту [1] блок-схему ідентифікації ризиків навчального процесу закладів вищої освіти наведено на рис. 1.

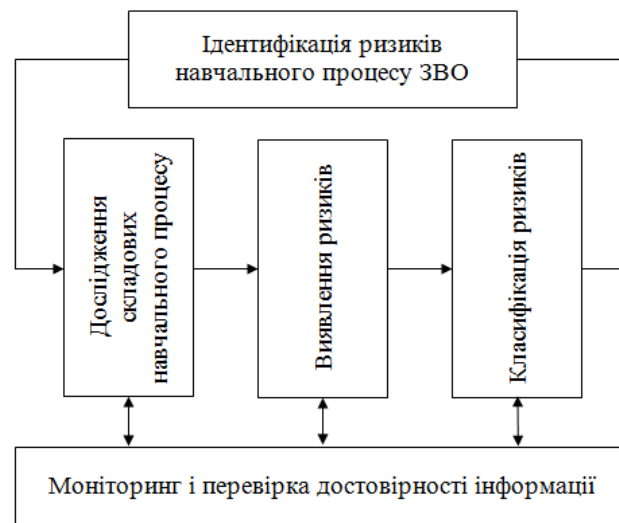

Рисунок 1 – Блок-схема ідентифікації ризиків навчального процесу ЗВО згідно ДСТУ ISO 31010:2013

В ході дослідження була розроблена методика ідентифікації ризиків (рис. 1), яка складається з трьох етапів. На першому етапі формується робоча група із залученням експертів та зацікавлених сторін. Авторами у роботі [2] наведено критерії якісних і кількісних характеристик, яким повинні відповідати потенційні претенденти в експерти та алгоритм формування групи експертів. Основним завданням першого етапу є збір інформації про навчальний процес та його складові, досконале вивчення матеріальних ресурсів, факторів впливу та організаційно-технічних чинників, що впливають на проведення навчального процесу та формування їх переліку. На другому етапі проводиться документування ризиків, які впливають на організацію навчального процесу та обґрунтування визначення найбільш суттєвих факторів, що їх обумовлюють. На третьому етапі для побудови типових організаційно-технічних заходів, щодо зменшення ризиків проводиться їх класифікація. У роботі [3] наведено основні вимоги до її проведення. Зокрема це стосується використання трирівневого підходу, який дозволяє оцінити вплив пріоритетів верхніх рівнів на пріоритети нижніх рівнів та систематизувати ризики за їх ознаками. Слід зазначити, що для поліпшення результатів кожен етап ідентифікації потребує постійного моніторингу, тобто перевірки вірогідності отриманої інформації. Далі за результатами моніторингу, ЗВО повинен розробити й впровадити запобіжні заходи щодо мінімізації негативного впливу ризиків та сформувати їх типовий реєстр, який включатиме перелік факторів, що обумовлюють ризики за ознаками, причини їх виникнення та типові заходи щодо їх зменшення. Такий підхід дозволяє підвищити якість навчального процесу і сприяє підготовці компетентного та конкурентоспроможного фахівця, відповідно до сучасних вимог ринку праці.

Таким чином, ідентифікація ризиків навчального процесу являє собою процедуру, що дозволяє своєчасно виявляти слабкі сторони та впроваджувати організаційно-технічні заходи щодо їх мінімізації. Проте, для цього потрібно вибирати та науково обґрунтовувати методи визначення ризиків, які наведені в стандарті ДСТУ ISO 31010:2013.

Список використаних джерел

1. ДСТУ ISO 31010:2013 (ІЕС/ISO 31010:2013, ІДТ) «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику». – Київ: Мінекономрозвитку України, 2015. – 45 с.
2. Волівач А.П. Застосування SWOT-аналізу для оцінювання ризиків діяльності ЗВО // А.П. Волівач, Г.І. Хімичева // Вісник інженерної академії України. – 2018. – № 4. С. 196 – 203.
3. Волівач А.П. Класифікація ризиків навчального процесу на основі застосування методу ієрархій // А.П. Волівач, Г.І. Хімичева // MONOGRAFIA POKONFERENCEJNA. SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT. #19 (НАУКА, ИССЛЕДОВАНИЯ, РАЗВИТИЕ. #19) 30.07.2019 – 31.07.2019 Valletta (Republic of Malta). С. 96 – 106.